

ФІНАНСОВІ ТА БАНКІВСЬКІ ПРАВОВІДНОСИНИ

Банківські правовідносини — це врегульовані нормами права відносини, які виникають у сфері банківської діяльності, а саме у процесі управління банківською системою, здійснення таких операцій, як приймання вкладів (депозитів) від юридичних та фізичних осіб, відкриття та ведення поточних рахунків клієнтів і банків-кореспондентів, у тому числі переказ грошових коштів з цих рахунків за допомогою платіжних інструментів та зарахування коштів на них, розміщення залучених коштів від свого імені, на власних умовах та на власний ризик, а також здійснення інших операцій на підставі виданої Національним банком України ліцензії або окремого дозволу¹.

Банківські правовідносини виконують такі основні функції:

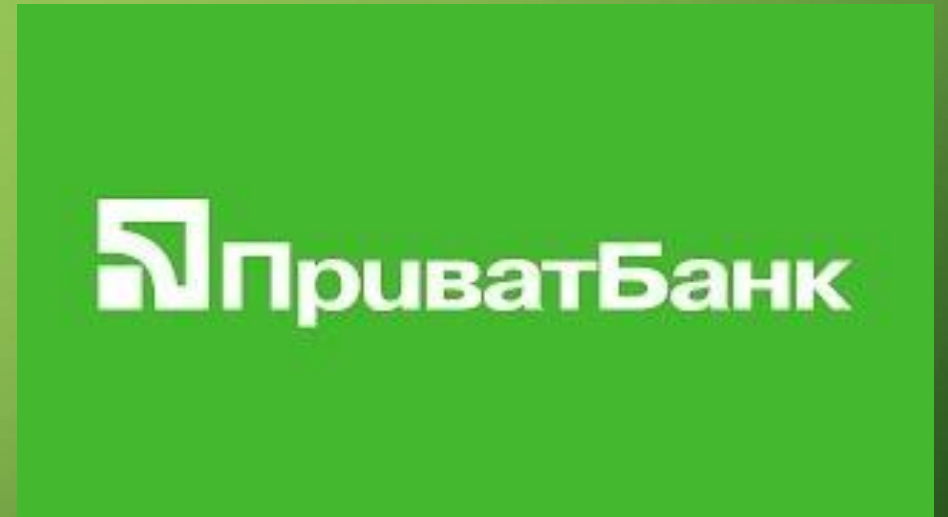
закріплюють конкретну поведінку учасників у процесі банківської діяльності або у здійсненні банківських операцій;

визначають коло суб'єктів, на яких поширюється дія норм банківського права;

забезпечують приведення в дію юридичних засобів для реалізації суб'єктивних прав і юридичних обов'язків;

Суб'єктами банківських правовідносин можуть бути:

- державні органи (НБУ)
- юридичні особи (комерційні банки, підприємства)
- фізичні особи (громадяни України, іноземці).

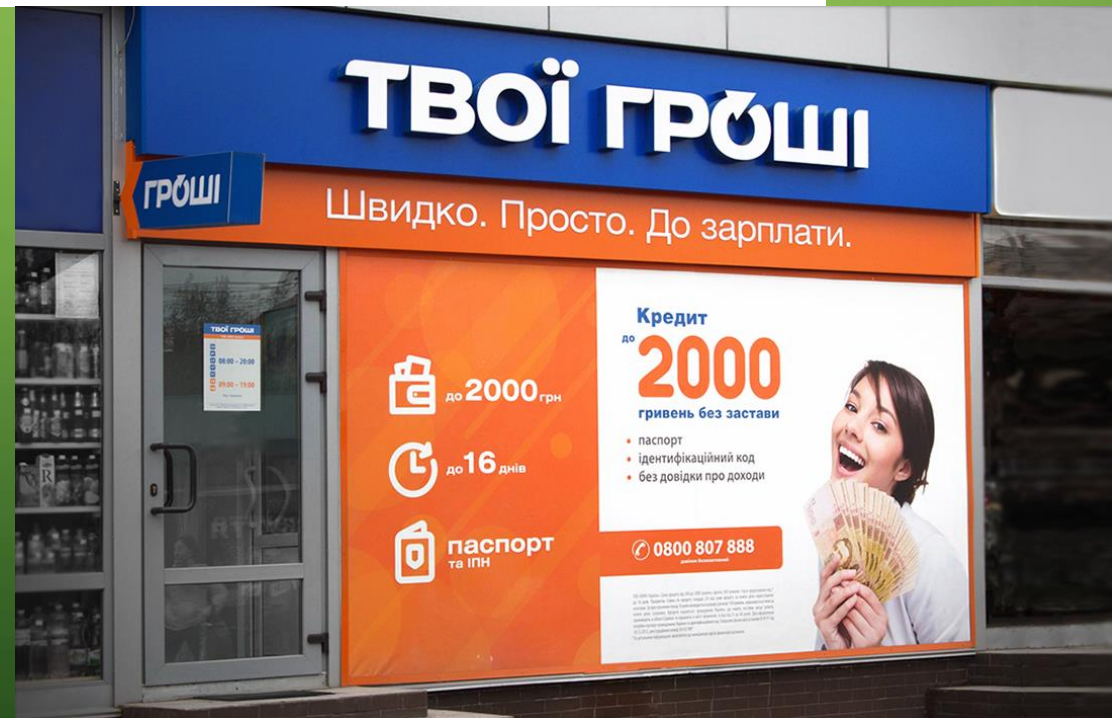

Банк - це юридична особа, яка на підставі ліцензії НБУ здійснює діяльність із залучення вкладів від фізичних та юридичних осіб, ведення рахунків і надання кредитів на власних умовах².

Фінансова установа - юридична особа, яка проводить одну або кілька операцій, що можуть виконуватися банками, за винятком залучення вкладів від населення³.

Фінансова установа має право здійснювати окремі банківські операції, які перелічені у виданій НБУ ліцензії. Відмінність цих суб'єктів становить той набір банківських операцій, які вони мають право виконувати. Існування фінансових установ зумовлено об'єктивними причинами, а саме - необхідністю виконувати широкий набір функцій з метою забезпечення кредитно-фінансового сегменту суспільного виробництва.

Об'єктом банківських правовідносин є те, відносно чого вони виникають - кошти, цінні папери, майно, дії громадян та юридичних осіб (здійснення платежів, операцій з іноземною валютою, купівля-продаж цінних паперів).

Матеріальним змістом банківських правовідносин є поведінка суб'єктів, що складається із суб'єктивних прав і обов'язків, установлених нормами банківського права. Правам однієї сторони відповідають обов'язки іншої та навпаки.

Фінансові правовідносини - це суспільні відносини, що виникають при залученні, розподілі, використанні фондів грошових коштів і урегульовані нормами фінансового права⁴.

Ознаки фінансових правовідносин як різновиду правовідносин:

виникають відповідно до нормам права, які вказують умови їх виникнення і визначають учасників;

носять вольовий характер;

характерний зв'язок сторін у формі юридичних прав і обов'язків. Причому, завжди присутні дві сторони: одна має суб'єктивне право (уповноважена) інша - несе відповідні юридичні обов'язки (зобов'язана);

Суб'єкти фінансових правовідносин - це особи, які беруть участь у конкретних правовідносинах і є носіями фінансових обов'язків і прав. Вони поділяються на групи:

- а) суспільно-територіальні утворення;
- б) колективні суб'єкти;
- в) індивідуальні суб'єкти.

The background is a dark green gradient. In the four corners, there are decorative white line-art patterns resembling circuit traces or neural network connections. These patterns consist of straight lines of varying lengths and angles, ending in small white circles.

Дякую за увагу